Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (osmo vijeće)

18. rujna 2019.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Izravno oporezivanje – Direktiva 90/434/EEZ – Direktiva 2009/133/EZ – Članak 8. – Kapitalni dobici u vezi s postupcima zamjene vrijednosnih papira – Prijenos vrijednosnih papira primljenih zamjenom – Dobitak na koji je odgođeno plaćanje poreza – Oporezivanje dioničara – Oporezivanje primjenom različitih pravila o određivanju porezne osnovice i po različitim poreznim stopama – Umanjenja porezne osnovice kojima se uračunava razdoblje držanja vrijednosnih papira”

U spojenim predmetima C-662/18 i C-672/18,

povodom zahtjevâ za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koje je uputio Conseil d’État (Francuska), odlukama od 12. listopada 2018., koje je Sud zaprimio 23. i 29. listopada 2018., u postupcima

AQ (C-662/18),

DN (C-672/18)

protiv

Ministre de l’Action et des Comptes publics,

SUD (osmo vijeće),

u sastavu: F. Biltgen, predsjednik vijeća, J. Malenovský i C. G. Fernlund (izvjestitelj), suci,

nezavisni odvjetnik: M. Szpunar,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za AQ i DN, M. Bornhauser i N. Canetti, odvjetnici,

– za francusku vladu, A. Alidière, E. de Moustier i D. Colas, u svojstvu agenata,

– za Europsku komisiju, W. Roels i N. Gossement, u svojstvu agenata,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

* Jezik postupka: francuski

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjevi za prethodnu odluku odnose se na tumačenje članka 8. Direktive Vijeća 2009/133/EZ od 19. listopada 2009. o zajedničkom sustavu oporezivanja koji se primjenjuje na spajanja, podjele, djelomične podjele, prijenose imovine i zamjene dionica društava iz različitih država članica te na prijenos sjedišta SE-a ili SCE-a iz jedne države članice u drugu (SL 2009., L 310, str. 34.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 9., svezak 1., str. 317.) i članka 8. Direktive Vijeća 90/434/EEZ od 23. srpnja 1990. o zajedničkom sustavu oporezivanja koji se primjenjuje na spajanja, podjele, prijenose imovine i zamjene dionica društava različitih država članica (SL 1990., L 225, str. 1.) [neslužbeni prijevod].

2 Zahtjevi su upućeni u okviru sporova između AQ (C-662/18) i DN (C-672/18) i porezne uprave povodom odbijanja potonje da – prilikom oporezivanja kapitalnih dobitaka na koje je na temelju članka 8. svake od tih direktiva odgođeno plaćanje poreza i kapitalnih dobitaka ostvarenih prilikom prijenosa vrijednosnih papira preuzetih u okviru postupka zamjene vrijednosnih papira – navedenim osobama prizna opću olakšicu obračunanu od datuma stjecanja zamijenjenih vrijednosnih papira.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Kao što je to navedeno u uvodnoj izjavi 1. Direktive 2009/133, tom je direktivom izvršena kodifikacija Direktive 90/434 jer je potonja bila više puta bitno izmijenjena.

4 Uvodne izjave 2. do 5. i 10. Direktive 2009/133 u bitnome odgovaraju uvodnim izjavama 1. do 4. i 8. Direktive 90/434. Nadalje, članak 8. stavci 1., 4., 6. i 7. prve od tih direktiva u bitnome odgovaraju članku 8. stavcima 1. i 2. druge od tih direktiva.

5 Sukladno uvodnim izjavama 2., 5. i 10. Direktive 2009/133:

„2. Spajanja, podjele, djelomične podjele, prijenos imovine i zamjena dionica društava iz različitih država članica mogu biti nužni radi stvaranja uvjeta u Zajednici koji odgovaraju uvjetima na unutarnjem tržištu te osiguravanja učinkovitog funkcioniranja takvog unutarnjeg tržišta. Takvi se postupci ne bi trebali sprečavati ograničenjima, nepovoljnijim uvjetima i nepravilnostima koji proizlaze posebno iz poreznih propisa država članica. U skladu s tim, za takve se postupke moraju osigurati porezni propisi koji su sa stajališta tržišnog natjecanja neutralni kako bi se omogućilo usklađivanje poduzeća sa zahtjevima unutarnjeg tržišta, povećanje njihove produktivnosti i jačanje sposobnosti konkuriranja na međunarodnoj razini.

3. Zbog poreznih propisa predmetni postupci su u nepovoljnijem položaju u odnosu na postupke društava iz iste države članice. Nužno je ukloniti takve nepovoljne uvjete.

4. Taj cilj nije moguće postići širenjem sustava koji vrijedi u državama članicama na razini Zajednice jer razlike između tih sustava mogu prouzročiti nepravilnosti u tržišnom natjecanju. U tom pogledu, jedino zajednički porezni sustav može biti zadovoljavajuće rješenje.

5. U okviru zajedničkog poreznog sustava trebalo bi se izbjeći oporezivanje prilikom spajanja […], uz istodobno očuvanje financijskih interesa država članica prenesenog društva ili preuzetog društva.

[…]

10. Dodjela vrijednosnih papira društva preuzimatelja ili društva stjecatelja dioničarima prenesenog društva ne bi sama po sebi smjela dovesti do oporezivanja u rukama takvih dioničara."

6 Na temelju članka 2. točke (e) navedene direktive, pojam „‚zamjena dionica' znači postupak u kojemu društvo stječe udio u kapitalu drugoga društva na temelju kojega prvo društvo stječe većinu glasačkih prava u drugome društvu."

7 Člankom 8. iste direktive propisano je:

„1. Prilikom spajanja, podjele ili zamjene dionica, dodjela vrijednosnih papira – koji predstavljaju kapital društva preuzimatelja ili društva stjecatelja, dioničaru prenesenog društva ili stečenog društva u zamjenu za vrijednosne papire, koji predstavljaju kapital prenesenog društva ili preuzetog društva – sama po sebi ne smije dovesti do oporezivanja prihoda, dobiti ili kapitalnih dobitaka toga dioničara.

[…]

4. Stavci 1. i 3. primjenjuju se isključivo kada dioničar preuzetim vrijednosnim papirima ne pripiše poreznu vrijednost koja je veća od vrijednosti zamijenjenih vrijednosnih papira neposredno prije spajanja, podjele ili zamjene dionica.

[…]

6. Primjena [stavka] 1. […] ne sprečava države članice da oporezuju dobitke koji proizlaze iz naknadnog prijenosa preuzetih vrijednosnih papira na isti način kao dobitke koji proizlaze iz prijenosa vrijednosnih papira koji su postojali prije stjecanja. […]

7. Za potrebe ovog članka ‚porezna vrijednost' znači vrijednost na temelju koje bi se izračunala dobit ili gubitak za potrebe poreza na dohodak, na dobit ili na kapitalne dobitke dioničara društva.

[…]"

Francusko pravo

Nacionalno zakonodavstvo

– Nacionalno zakonodavstvo koje se primjenjuje u predmetima C-662/18 i C-672/18

8 Članak 150-0 D code général des impôts (Opći porezni zakonik; u daljnjem tekstu: CGI), u verziji proizašloj iz Zakona br. 2013-1278 od 29. prosinca 2013. o proračunu za 2014., koji se primjenjuje na dobitke ostvarene dobitke i primljene dividende počevši od 1. siječnja 2013., glasi:

„1. […]

Olakšica utvrđena pod uvjetima predviđenima, ovisno o potrebi, u stavku 1 *ter* ili 1 *quater* ovog članka primjenjuje se na neto dobitke od naplatnog prijenosa dionica, udjela, prava koja se odnose na te dionice ili udjele ili vrijednosne papire koji predstavljaju te iste dionice, udjele ili prava, spomenute u članku 150-0 A stavku I., te dividende spomenute u članku 150-0 A 7, 7 *bis* i u dvama zadnjim podstavcima članka 150-0 A stavka II. 8., članku 150-0 F i članku 163 *quinquies* C točki 1. stavka II.

[…]

1 *ter*. Olakšica navedena pod 1. iznosi:

(a) 50 % iznosa neto dobitaka ili dividendi kad se dionice, udjeli, prava ili vrijednosni papiri drže barem dvije godine, ali manje od osam godina na datum prijenosa ili podjele;

(b) 65 % iznosa neto dobitaka ili dividendi kad se dionice, udjeli, prava ili vrijednosni papiri drže barem osam godina na dan prijenosa ili distribucije."

9 Članak 17. Zakona br. 2013-1278 u stavku III. određuje:

„Stavci I. i II. primjenjuju se na ostvarene dobitke i primljene dividende od 1. siječnja 2013., osim točaka 1. i 4. dijela D, E, dvadesettrećeg i dvadesetčetvrtog stavka točke 2 dijelova F, G i H, b i c točke 1. dijelova K, L, točaka 1. i 3. dijelova N, O, R i W stavka I. i točke 2. stavka II., koji se primjenjuju na ostvarene dobitke i primljene dividende od 1. siječnja 2014. Dijelovi M i V ne primjenjuju se na porezne obveznike koji na dan 31. prosinca 2013. ostvaruju odgodu plaćanja poreza spomenutu u članku 150-0 D *bis*, u njegovoj verziji koja je bila na snazi tog dana."

– *Nacionalno zakonodavstvo koje se primjenjuje u predmetu C-662/18*

10 U skladu s člankom 150-0 B *ter* stavkom I. CGI-ja, u verziji proizašloj iz članka 18. Zakona br. 2012-1510 od 29. prosinca 2012. o rebalansu proračuna za 2012., koji se primjenjuje na kapitalne dobitke ostvarene od 14. studenoga 2012.:

„Oporezivanje kapitalnog dobitka ostvarenog izravno ili putem posrednika u kontekstu unosa vrijednosnih papira, dionica ili udjela u trgovačkim društvima, ili prava s tim u vezi kako su definirana u članku 150-0 A na društvo koje je obveznik poreza na dobit ili jednakovrijednog poreza odgađa se ako su ispunjene pretpostavke propisane stavkom III. ovog članka […]"

11 Članak 200. A CGI-ja, u verziji koja proizlazi iz članka 34. Zakona br. 2016-1918 od 29. prosinca 2016. o rebalansu proračuna za 2016. određuje:

„[…]

2. Neto dobici ostvareni pod uvjetima predviđenima člankom 150-0 A uračunavaju se za potrebe utvrđivanja ukupnog neto prihoda definiranog u članku 158.

[…]

2 *ter*. a. Na kapitalne dobitke navedene u članku 150-0 B *ter* stavku I. plaća se porez na dohodak po stopi koja je jednaka omjeru između sljedećih dvaju izraza:

– brojnika koji je rezultat razlike između, s jedne strane, iznosa poreza koji bi proizašao, za godinu u kojoj je izvršen unos, iz primjene članka 197. na ukupni iznos kapitalnih dobitaka navedenih u prvom podstavku ove točke (a) kao i prihoda koji se oporezuju za istu godinu pod pretpostavkama iz istog tog članka 197. i, s druge strane, iznosa poreza koji se plaća za tu istu godinu utvrđenog pod pretpostavkama iz tog članka 197.

– nazivnika koji čine svi kapitalni dobici navedeni u prvom podstavku točke (a) uzeti u obzir u drugom podstavku ove točke (a).

Za potrebe utvrđivanja stope navedene u prvom podstavku ove točke (a), kapitalni dobici navedeni u tom istom prvom podstavku se, ovisno o slučaju, umanjuju samo za olakšicu navedenu u članku 150-0 D točki 1.

Iznimno, stopa koja se primjenjuje na kapitalne dobitke od postupaka unosa izvršenih između 14. studenoga i 31. prosinca 2012. utvrđuje se u skladu s člankom 10. stavkom IV. točkom A Zakona br. 2012-1509 od 29. prosinca 2012. o proračunu za 2013.

[…]"

12 Na temelju članka 10. stavka IV. točke A Zakona br. 2012-1509, kapitalni dobici navedeni u članku 150-0 B *ter* stavku I. koji proizlaze iz postupaka unosa ostvareni između 14. studenoga i 31. prosinca 2012. oporezuju se po paušalnoj stopi od 24 % ili, ako su ispunjene sve pretpostavke iz članka 200. A 2 bis u njegovoj verziji koja proizlazi iz istog tog zakona, po paušalnoj stopi od 19 % utvrđenoj u toj istoj točki 2. bis.

13 Na temelju članka 17. stavka III. Zakona br. 2013-1278, olakšice za razdoblje držanja predviđene člankom 150-0 D točkama 1 *ter* i 1 *quater* CGI-ja, koje se primjenjuju na neto dobitke ostvarene pod pretpostavkama predviđenima člankom 150-0 A tog zakonika i koji se uračunavaju za potrebe utvrđivanja ukupnog neto prihoda koji podliježe progresivnoj stopi poreza na dohodak na temelju članka 200. A stavka 2., primjenjuju se na dobitke ostvarene počevši od 1. siječnja 2013.

– *Nacionalno zakonodavstvo koje se primjenjuje u predmetu C-672/18*

14 Članak 92. B stavak II. CGI-ja u verziji koja se primjenjuje na kapitalne dobitke ostvarene prije 1. siječnja 2000., u stavku II. određuje:

„1. Počevši od 1. siječnja 1992. ili od 1. siječnja 1991. za prijenose vrijednosnih papira društvu koje je obveznik poreza na dobit, oporezivanje kapitalnog dobitka ostvarenog u slučaju zamjene vrijednosnih papira koja proizlazi iz postupka javne ponude, spajanja, podjele, preuzimanja investicijskih fondova, koju izvršava investicijsko društvo s varijabilnim kapitalom ostvarenim u skladu s propisima koji su na snazi ili prijenosom vrijednosnih papira društvu koje podliježe porezu na dobit, može se odgoditi u trenutku u kojem se obavlja prijenos, otkup, povrat ili poništenje vrijednosnih papira preuzetih zamjenom […]"

15 Članak 160. stavak I. *ter* tog zakonika, u verziji koja se primjenjuje na kapitalne dobitke ostvarene prije 1. siječnja 2000., predviđa:

„4. Oporezivanje kapitalnog dobitka ostvarenog počevši od 1. siječnja 1991. u slučaju zamjene dionica koja proizlazi iz postupka spajanja, podjele ili prijenosa vrijednosnih papira društvu koje podliježe porezu na dobit može se odgoditi pod pretpostavkama predviđenima u članku 92. B stavku II. […]".

16 Na temelju stavka 2. članka 200. A navedenog zakonika, u verziji koja se primjenjuje na prihode primljene od 1. siječnja 2013. te koja proizlazi iz Zakona br. 2012-1509, neto dobici ostvareni pod pretpostavkama predviđenima člankom 150-0 A uzimaju se u obzir za utvrđivanje ukupnog neto prihoda na koji se primjenjuje progresivna stopa poreza na dohodak.

Upravna doktrina

17 Na temelju točke 130. upravnih komentara objavljenih u *Bulletin officiel des finances publiques* (*Službeni list za javne financije*) od 24. srpnja 2017. pod oznakom BOI-RPPM-PVBMI-20-20-10 (u daljnjem tekstu: točka 130. upravnih komentara):

„[…] olakšica za razdoblje držanja ne primjenjuje se na […] neto dobitke od prijenosa, zamjene ili unosa ostvarene prije 1. siječnja 2013. na koje je odgođeno plaćanje poreza pod uvjetima predviđenima člankom 92. B stavkom II., člankom 160. stavkom I. *ter* CGI-ja i člankom 150-0 A *bis* CGI-ja u njihovoj verziji koja je bila na snazi prije 1. siječnja 2000. […]"

Glavni postupci i prethodna pitanja

18 Kad je riječ o predmetu C-662/18, iz spisa kojim raspolaže Sud proizlazi da je u okviru postupka zamjene dionica, 14. prosinca 2012., AQ prenio vrijednosne papire koje je držao u jednom društvu osnovanom na temelju francuskog prava na drugo društvo osnovano na temelju francuskog prava, u zamjenu za vrijednosne papire potonjeg. Prema navodima AQ-a, tim postupkom zamjene dionica društvu stjecatelju nije dodijeljena većina glasačkih prava preuzetog društva. Tijekom tog postupka utvrđen je kapitalni dobitak u iznosu vrijednosti zamijenjenih vrijednosnih papira na dan tog prijenosa, umanjen za cijenu stjecanja tih vrijednosnih papira, te je na njega odgođeno plaćanje poreza. Taj kapitalni dobitak i kapitalni dobitak proizašao iz prijenosa vrijednosnih papira preuzetih zamjenom oporezovani su 2015., kad je naknadnim prijenosom vrijednosnih papira preuzetih zamjenom okončana ta odgoda oporezivanja.

19 U skladu s upravnom praksom, na temelju članka 130. upravnih komentara, kapitalni dobitak na koji je odgođeno plaćanje poreza je u početku oporezivan po stopi koja se primjenjivala u godini prijenosa vrijednosnih papira preuzetih zamjenom, ali bez primjene olakšice za razdoblje držanja predviđene nacionalnim zakonodavstvom za kapitalne dobitke ostvarene počevši od 1. siječnja 2013. Nadalje, olakšica za razdoblje držanja vrijednosnih papira preuzetih zamjenom izračunana je uzimajući u obzir datum zamjene, a ne datum stjecanja zamijenjenih vrijednosnih papira. Na temelju odluke Conseil constitutionnel (Ustavno vijeće, Francuska), navedeni kapitalni dobitak, na koji je odgođeno plaćanje poreza, oporezovan je zatim po poreznoj stopi koja je bila na snazi prilikom prijenosa predmetnih vrijednosnih papira odnosno po stopi primjenjivoj 2012.

20 Kad je riječ o predmetu C-672/18, iz spisa kojim raspolaže Sud proizlazi da je, prilikom postupka spajanja dvaju francuskih društava 1998., DN zamjenom svojih vrijednosnih papira preuzeo vrijednosne papire drugog društva koje je sudjelovalo u tom spajanju. Tom je prilikom utvrđen kapitalni dobitak povezan sa zamijenjenim vrijednosnim papirima te je na njega odgođeno plaćanje poreza. Naknadni prijenos vrijednosnih papira preuzetih zamjenom okončao je 2016. tu odgodu oporezivanja. Dakle, oporezovani su kapitalni dobitak i kapitalni dobici proizašli iz prijenosa vrijednosnih papira preuzetih zamjenom.

21 U skladu s upravnom praksom te na temelju točke 130. upravnih komentara, kapitalni dobitak na koji je odgođeno plaćanje poreza oporezovan je po stopi primjenjivoj u godini prijenosa vrijednosnih papira preuzetih zamjenom a da nije primijenjena olakšica za razdoblje držanja predviđena nacionalnim zakonodavstvom za kapitalne dobitke ostvarene počevši od 1. siječnja 2013. Nadalje, olakšica za razdoblje držanja vrijednosnih papira preuzetih zamjenom izračunana je uzimajući u obzir datum zamjene, a ne datum stjecanja zamijenjenih vrijednosnih papira.

22 Smatrajući da sustav oporezivanja do kojeg dovodi ta točka 130. nije u skladu ni s ciljem Direktive 2009/133 ni s njezinim člankom 8., AQ i DN podnijeli su tužbu pred Conseil d'État (Državno vijeće, Francuska) za poništenje navedene točke 130. Oni smatraju da zbog te neusklađenosti u glavnom predmetu valja odbaciti primjenu nacionalnih odredbi u slučaju spora koji se odnosi na prekograničnu situaciju. To bi rezultiralo obrnutom diskriminacijom, na štetu situacija koje su, poput njihove, isključivo unutarnje, što bi bilo protivno ustavnim načelima jednakosti pred zakonom i jednake raspodjele javnih tereta.

23 Sud koji je uputio zahtjev u bitnome navodi da je radi rješavanja sporova koji se pred njime vode potrebno tumačenje prava Unije, konkretno članka 8. Direktive 2009/133.

24 U tim okolnostima, Conseil d'Etat (Državno vijeće) odlučio je prekinuti postupak u dvama glavnim predmetima i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja za svaki od tih predmeta:

„1. Treba li odredbe članka 8. Direktive [2009/133] tumačiti na način da im se protivi to da se kapitalni dobitak ostvaren prilikom prijenosa vrijednosnih papira primljenih zamjenom i kapitalni dobitak na koji je odgođeno plaćanje poreza oporezuju primjenom različitih pravila o određivanju porezne osnovice i po različitim poreznim stopama?

2. Osobito, treba li te iste odredbe tumačiti na način da se protive tomu da se umanjenja osnovice koja imaju za svrhu uračunavanje razdoblja držanja vrijednosnih papira ne primjenjuju na kapitalni dobitak na koji je odgođeno plaćanje poreza, s obzirom na to da se to pravilo o određivanju porezne osnovice nije primjenjivalo na datum kad je taj kapitalni dobitak ostvaren, te se primjenjuju na kapitalni dobitak od prijenosa vrijednosnih papira primljenih zamjenom uzimanjem u obzir datuma zamjene a ne datuma stjecanja vrijednosnih papira koji su dani u zamjenu?"

25 Odlukom predsjednika Suda od 14. studenog 2018. predmeti C-662/18 i C-672/18 spojeni su u svrhu pisanog i usmenog dijela postupka te donošenja presude.

O prethodnim pitanjima

Dopuštenost

26 Valja navesti da iz spisa kojim raspolaže Sud proizlazi da se činjenice na temelju kojih su nastali sporovi u glavnom postupku odnose na transakcije između društava sa sjedištem u samo jednoj državi članici, u predmetnom slučaju Republici Francuskoj. Nadalje, kad je riječ o predmetu C-662/18, AQ navodi da transakcija u glavnom postupku ne čini postupak zamjene dionica, u smislu Direktive 2009/133, jer navedenim postupkom društvu stjecatelju nije prenesena većina glasačkih prava preuzetog društva.

27 Sve stranke koje su podnijele pisana očitovanja navode u biti da predmetno nacionalno zakonodavstvo primjenjuje na situacije koje nisu obuhvaćene pravom Unije rješenja koja su u skladu s onima koje predviđa pravo Unije, te ocjenjuju da su prethodna pitanja dopuštena.

28 Valja podsjetiti da je Sud već proglasio dopuštenima zahtjeve za prethodnu odluku u slučajevima u kojima se, čak i ako činjenice iz glavnog postupka ne potpadaju izravno u područje primjene prava Unije, odredbe tog prava primjenjuju na temelju nacionalnog zakonodavstva, koje je radi rješavanja situacija čiji se svaki element odnosi na unutrašnjost jedne države članice usvojilo rješenja prava Unije (presuda od 22. ožujka 2018., Jacob i Lassus, C-327/16 i C-421/16, EU:C:2018:210, t. 33. i navedena sudska praksa).

29 Osim toga, Sud je takve zahtjeve proglasio dopuštenima i u slučajevima u kojima se odredba prava Unije čije se tumačenje traži primjenjuje, u okviru nacionalnog prava, u uvjetima različitima od onih predviđenih odgovarajućom odredbom prava Unije (vidjeti u tom smislu presude od 11. listopada 2001., Adam, C-267/99, EU:C:2001:534, t. 27. do 29., i od 7. studenoga 2018., C i A, C-257/17, EU:C:2018:876, t. 33. i navedenu sudsku praksu).

30 Naime, u takvim slučajevima postoji jasan interes Europske unije da se, radi izbjegavanja budućih razlika u tumačenju, odredbe preuzete iz prava Unije tumače ujednačeno, bez obzira na uvjete u kojima se primjenjuju (presude od 22. ožujka 2018., Jacob i Lassus,C-327/16 i C-421/16, EU:C:2018:210, t. 34. i navedena sudska praksa te od 7. studenoga 2018., C i A, C-257/17, EU:C:2018:876, t. 32. i navedena sudska praksa).

31 U predmetnom slučaju valja kao prvo navesti da se prethodna pitanja odnose na tumačenje odredbi prava Unije. Kao drugo, iz spisa kojim raspolaže Sud proizlazi da je nacionalno zakonodavstvo koje se primjenjuje u glavnim predmetima, a koje je doneseno radi provedbe Direktive 90/434, zamijenjene Direktivom 2009/133, usklađeno u pogledu rješenja situacija poput onih u tim predmetima s rješenjima predviđenima u tim direktivama.

32 Stoga valja utvrditi da su zahtjevi za prethodnu odluku dopušteni.

Meritum

33 Uvodno valja navesti da se, kao prvo, postavljena pitanja odnose samo na Direktivu 2009/133 koja je zamijenila Direktivu 90/434. Ipak, budući da je postupak spajanja o kojem je riječ u predmetu C-672/18 proveden prije nego je prva od tih direktiva stupila na snagu, valja razumjeti da svojim pitanjima sud koji je uputio zahtjev pita Sud za tumačenje kako Direktive 2009/133 tako i Direktive 90/434.

34 Kao drugo, kao što to proizlazi iz točaka 3. i 4. ove presude, te dvije direktive imaju isti cilj, a odredbe Direktive 2009/133 koje su relevantne u predmetnom slučaju odgovaraju odredbama Direktive 90/434. Stoga se, s jedne strane, upućivanja u ovoj presudi na članak 8. stavke 1., 4., 6. i 7. Direktive 2009/133 moraju tumačiti kao upućivanja na članak 8. stavak 1. i stavak 2. prvi do treći podstavak Direktive 90/434. S druge strane, sudska praksa Suda koja se odnosi na jednu od tih dviju direktiva primjenjiva je i na drugu.

35 Kao treće, iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da sustav oporezivanja o kojem je riječ u glavnom postupku dovodi do toga da se olakšica predviđena nacionalnim pravom primjenjuje samo na dio kapitalnog dobitka proizašlog iz prijenosa vrijednosnih papira preuzetih zamjenom, i to računajući razdoblje držanja od datuma zamjene vrijednosnih papira, a ne od datuma stjecanja zamijenjenih vrijednosnih papira.

36 Stoga valja utvrditi da svojim pitanjima, koje valja razmotriti zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 8. stavke 1. i 6. Direktive 2009/133 i članak 8. stavke 1. i 2. drugi podstavak Direktive 90/434 tumačiti na način da u okviru postupka zamjene vrijednosnih papira te odredbe zahtijevaju da se na kapitalni dobitak u vezi sa zamijenjenim vrijednosnim papirima na koji je odgođeno plaćanje poreza te na kapitalni dobitak proizašao iz prijenosa vrijednosnih papira preuzetih zamjenom primjenjuje isti sustav oporezivanja u pogledu porezne stope i primjene porezne olakšice kako bi se uračunalo razdoblje držanja vrijednosnih papira, poput onog koji bi se primijenio na kapitalni dobitak ostvaren prilikom prijenosa vrijednosnih papira koji su postojali prije postupka zamjene, da on nije bio proveden.

37 Valja utvrditi da, u glavnim postupcima, nije bilo navedeno da su predmetni porezni obveznici vrijednosnim papirima preuzetima zamjenom dodijelili višu „poreznu vrijednost" od one koju su vrijednosni papiri imali neposredno prije predmetnih postupaka zamjene ni da ta porezna vrijednost nije bila izračunana u skladu s člankom 8. stavkom 7. Direktive 2009/133. Iz toga slijedi, kao što to proizlazi iz članka 8. stavka 4. te direktive, da se njezin članak 8. stavak 1. primjenjuje na te postupke.

38 U skladu s člankom 8. stavkom 1. Direktive 2009/133 dodjela prilikom spajanja ili zamjene dionica, vrijednosnih papira koji predstavljaju kapital društva preuzimatelja ili društva stjecatelja, dioničaru prenesenog društva ili stečenog društva u zamjenu za vrijednosne papire koji predstavljaju kapital potonjeg društva, sama po sebi ne smije dovesti do oporezivanja prihoda, dobiti ili kapitalnih dobitaka tog dioničara.

39 U stavku 6. članka 8. te direktive ipak je predviđeno da primjena stavka 1. navedenog članka ne sprečava države članice da oporezuju dobitke koji proizlaze iz naknadnog prijenosa preuzetih vrijednosnih papira na isti način kao dobitke koji proizlaze iz prijenosa vrijednosnih papira koji su postojali prije stjecanja.

40 U tom pogledu, Sud je već utvrdio da iako članak 8. stavak 1. navedene direktive, time što predviđa da postupak zamjene vrijednosnih papira ne može sam po sebi dovesti do oporezivanja kapitalnog dobitka proizašlog iz tog postupka, osigurava poreznu neutralnost takvog postupka, ta porezna neutralnost međutim ne odnosi se na izuzimanje takvog kapitalnog dobitka od oporezivanja država članica koje nad tim raspolažu poreznom nadležnošću, nego jedino zabranjuje da se taj postupak zamjene smatra oporezivim događajem (vidjeti u tom smislu presudu od 22. ožujka 2018., Jacob i Lassus, C-327/16 i C-421/16, EU:C:2018:210, t. 50. i navedenu sudsku praksu).

41 Nadalje, Sud je pojasnio da s obzirom na to da Direktiva 2009/133 ne sadržava odredbe o odgovarajućim poreznim mjerama za potrebe provedbe njezina članka 8., države članice raspolažu, poštujući pravo Unije, određenim manevarskim prostorom u pogledu te provedbe (vidjeti u tom smislu presudu od 22. ožujka 2018., Jacob i Lassus, C-327/16 i C-421/16, EU:C:2018:210, t. 51. i 52. te navedenu sudsku praksu).

42 U tim okolnostima, Sud je već potvrdio da mjera kojom se utvrđuje kapitalni dobitak proizašao iz postupka zamjene vrijednosnih papira te kojom se oporezivi događaj u pogledu tog kapitalnog dobitka odgađa do godine u kojoj nastupi događaj kojim se okončava ta odgoda oporezivanja, čini samo „tehniku" koja, iako omogućava očuvanje porezne nadležnosti država članica i stoga njihovih financijskih interesa u skladu s člankom 8. stavkom 6. Direktive 2009/133, poštuje načelo porezne neutralnosti utvrđeno člankom 8. stavkom 1. te direktive time što dovodi do toga da postupak zamjene vrijednosnih papira sam po sebi ne dovodi ni do kakvog oporezivanja navedenog kapitalnog dobitka (vidjeti u tom smislu presudu od 22. ožujka 2018., Jacob i Lassus, C-327/16 i C-421/16, EU:C:2018:210, t. 54. i 55.).

43 Međutim, odgoda oporezivog događaja u pogledu kapitalnog dobitka u vezi s vrijednosnim papirima nužno podrazumijeva to da oporezivanje tog dobitka poštuje porezna pravila i poreznu stopu koji su na snazi na datum nastanka tog oporezivog događaja, u predmetnom slučaju na datum naknadnog prijenosa vrijednosnih papira preuzetih zamjenom. Iz toga slijedi da, iako na taj datum predmetno porezno zakonodavstvo predviđa sustav olakšice za razdoblje držanja vrijednosnih papira, na kapitalni dobitak na koji je odgođeno oporezivanje također se mora primijeniti takav sustav olakšice, pod istim uvjetima koji bi se primijenili na kapitalni dobitak koji bi bio ostvaren prilikom prijenosa vrijednosnih papira koji su postojali prije postupka zamjene, da potonji nije bio proveden.

44 Naime, svaka druga mjera prelazila bi puko utvrđivanje kapitalnog dobitka u vezi sa zamijenjenim vrijednosnim papirima koji je proizašao iz postupka zamjene vrijednosnih papira prilikom potonje te bi mogla dovesti do stvarnih i nepovoljnih posljedica za oporezivanje tog kapitalnog dobitka na datum nastanka poreznog događaja u pogledu tog dobitka, u predmetnom slučaju na datum naknadnog prijenosa vrijednosnih papira preuzetih zamjenom, što bi bilo protivno načelu porezne neutralnosti iz članka 8. stavka 1. Direktive 2009/133.

45 Kad je riječ o kapitalnom dobitku povezanom s vrijednosnim papirima preuzetima zamjenom, kao što proizlazi iz teksta članka 8. stavka 6. Direktive 2009/133, ti se vrijednosni papiri jednostavno zamjenjuju vrijednosnim papirima koji su postojali prije zamjene. Stoga kapitalni dobitak koji je proizašao iz zamjene i na njega je odgođeno plaćanje poreza te kapitalni dobitak povezan s prijenosom vrijednosnih papira preuzetih zamjenom, valja jednako oporezivati i na njih primijeniti istu poreznu olakšicu poput one koja bi se primijenila na kapitalni dobitak koji bi bio ostvaren prilikom prijenosa vrijednosnih papira koji su postojali prije postupka zamjene, da potonji nije bio proveden.

46 Ta ocjena nije dovedena u pitanje ciljem zaštite financijskih interesa država članica. Naime ti interesi, kao što to proizlazi iz članka 8. stavka 6. Direktive 2009/133, ograničavaju se na ubiranje poreza jednakog onomu na koji bi imale pravo da do postupka zamjene vrijednosnih papira nije došlo.

47 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na postavljena pitanja valja odgovoriti tako da članak 8. stavke 1. i 6. Direktive 2009/133 i članak 8. stavke 1. i 2. drugi podstavak Direktive 90/434 valja tumačiti na način da, u okviru postupka zamjene vrijednosnih papira, te odredbe zahtijevaju da se kapitalni dobitak povezan sa zamijenjenim vrijednosnim papirima, na koji je odgođeno plaćanje poreza, te kapitalni dobitak proizašao iz prijenosa vrijednosnih papira preuzetih zamjenom, oporezuju istim sustavom oporezivanja u pogledu porezne stope i porezne olakšice kako bi se uračunalo razdoblje zadržavanja vrijednosnih papira, poput onog koji bi se primijenio na kapitalni dobitak koji bi proizašao iz prijenosa vrijednosnih papira koji su postojali prije postupka zamjene, da potonji nije bio proveden.

Troškovi

48 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (osmo vijeće) odlučuje:

Članak 8. stavke 1. i 6. Direktive Vijeća 2009/133/EZ od 19. listopada 2009. o zajedničkom sustavu oporezivanja koji se primjenjuje na spajanja, podjele, djelomične podjele, prijenose imovine i zamjene dionica društava iz različitih država članica te na prijenos sjedišta SE-a ili SCE-a iz jedne države članice u drugu te članak 8. stavke 1. i 2. drugi podstavak Direktive Vijeća 90/434/EEZ od 23. srpnja 1990. o zajedničkom sustavu oporezivanja koji se primjenjuje na spajanja, podjele, prijenose imovine i razmjenu dionica društava različitih država članica valja tumačiti na način da, u okviru postupka zamjene vrijednosnih papira, te odredbe zahtijevaju da se kapitalni dobitak povezan sa zamijenjenim vrijednosnim papirima, na koji je odgođeno plaćanje poreza, te kapitalni dobitak proizašao iz prijenosa vrijednosnih papira preuzetih zamjenom, oporezuju istim sustavom oporezivanja u pogledu porezne stope i porezne olakšice kako bi se uračunalo razdoblje zadržavanja vrijednosnih papira, poput onog koji bi se primijenio na kapitalni dobitak koji bi proizašao iz prijenosa vrijednosnih papira koji su postojali prije postupka zamjene, da potonji nije bio proveden.

Potpisi